

MEDICÍNA NA NILU 7

Imhotepův hrob (9) — Imhotep znovu objeven (10) — Lékař Imhotep (13) — Egyptští bohové-léčitelé (14) — Před sto lety začaly výzkumy (15) — Kdy vlastně začala medicína (17) — Ach, to psaní a čtení... (19) — Přehled uveřejněných papyrů (20) — Lékař a kněz (22) — Hlavní lékař Horního a Dolního Egypta (23) — Země lékařů (24) — V „domě života“ (26) — Právě tak jako dnes (28) — Středem všeho je srdce (30) — Vzduch udržuje život (32) — Červ jako symbol nemoci (33) — Pojetí nemoci u starých Egyptanů (35) — Původ nemoci (36) — Jak jsou v papyrech popsány vnitřní nemoci (37) — V kostech je to napsáno (38) — Vrchní voňavkář (40) — Vyskytovala se „anglická nemoc“ v Egyptě? (41) — Tuberkulóza, lepra a příjice (43) — Trpěli faraóni nemocí manazerů? (45) — Stále stejná nejistota... (47) — Achnaton, nemocný reformátor (48) — Spoluvytvářely hormony dějiny? (50) — Nejstarší učebnice chirurgie na světě (52) — Chirurgie ve starém Egyptě (54) — Když dva dělají totéž (56) — Žvýkačka proti bolestem zubů (57) — Krokodýl v oku (58) — Děvče nebo kluk? (60) — Prognóza a kontrola početí (61) — Sedět na cihlách (63) — Sunova lékárna (65) — Přivázat k jeho přístavnímu kůlu (66) — Vynálezci chemie a farmacie (69) — Jistota je jistota (71) — Všichni dobří a zlí duchové (72) — Chléb, pivo a cibule (74) — Obydlí a oděv (75) — Zdraví a krása (76) — Úsvit medicíny (77) —

MEDICÍNA MEZI EUFRATEM A TIGRIDEM 81

Co víme o lékařství v době klínového písma (83) — Vynález písma (85) — Recepty staré 4000 let (87) — Bohové, modlitby a zdraví (88) — Zástupci bohů-léčitelů na zemi (90) — Osobní lékaři na cestách (91) — Katalog poplatků a trestů (93) — Démonická patologie (96) — Všechna trápení tohoto světa (97) — Nemoci mezi Efratem a Tigridem (98) — Čtení z jater (100) — Věštění z číše a jiné předpovědi (102) — S havranem a sokolem v rudém rouchu (105) — Proti všem démonům Babylónie (109) — Spojenými silami (112) — Mezopotamský receptář (113) — Vezme se... (115) — Pán skalpelu (117) — Způsob života a sexuální hygiena (118) — Lékařství Chetitů (122) — Medicína ve staré Persii (123) —

MEDICÍNA NA INDU A GANZE 127

Gándhí a lékařství (129) — Lékařství kultur v údolí Indu (131) — Prameny indické medicíny (134) — Mytologie indického lékařství (136) — Vědecká medicína (139) — Věda o dlouhém životě (141) — Chvála léčivých bylin (143) — Zdraví prochází peněženkou (144) — Bowerův manuskript (145) — Velké lékařské sborníky (148) — Bráhmanské lékařství (150) — Vyučování a výcvik (154) — Buddha a lékařství (156) — Fantastická čísla (159) — Byl to karman? (162) — Všemi pěti smysly (164) — Neštovice (167) — Jantra a šastra (169) — Osm zákroků skalpelem (172) — Chirurg a oční lékař (176) — Láaska a plodnost (177) — Od početí k porodu (179) — Zahrada léčivých rostlin pro celý svět (181) — Božská rtuť (183) — Zdraví, krása, čistota (185) — Řekové a Arabové v Indii (188) —

MEDICÍNA NA ŽLUTÉ ŘECE 193

Štětcem a tuší (195) — Jin a jang (197) — Kniha Nej-t'ing a ostatní díla (199) — Největší čínský lékař (200) — Z chrámů králů medicíny (203) — Tři „ohniska“ a jiné orgány (205) — Úkoly jednotlivých orgánů (207) — Klíma, počasí a nemoci (208) — Tep a jazyk (210) — Místo pulsace a příslušné vnitřní orgány (211) — 8160 receptů (212) — Všelék žen-šen (213) — Kdo má na vybranou, má starosti (214) — Žířaly, tygří kosti a žraločí ploutve (215) — Krátký přehled o používání léků zvířecího původu (215) — Akupunktura a moxibusce (217) — Jen žádnou krev (219) — Kastrace a mrzačení nohou (220) — Pro matku a dítě (222) — I-šeng (223) —

MEDICÍNA MEZI ATLANTIKEM A PACIFIKEM 227

Od Aljašky až k Ohňové zemi (229) — Teokratické kultury a vyspělé kultury poklasického období (231) — Vzestup a pád Aztéků (234) — Ze života Aztéků (235) — Staromexické kodexy (237) — Božstva a mrtví (239) — Lékaři, věštcí a kouzelní lékaři (242) — Anatomie a lidské oběti (244) — Kde to bolí? (245) — Zlomeniny, poranění a bolesti zubů (247) — Těhotenství a porod (250) — Mor a skvrnitý týf (252) — Na každou nemoc vyrostla nějaká bylina (253) — Kouzelné drogy Aztéků (255) — Lázně pro tělo i ducha (256) — „Řekové amerického kontinentu“ (258) — Život je služba boží (261) — Písmo, matematika a kalendář (263) —

Byla mayská medicína zaostalá? (265) — Medicína — služba boží (266) — Třetí říše krále Slunce (268) — Bez písma a bez kola (270) — Dvě stě čtyřicet druhů brambor (271) — Nemoc králeboha (273) — Bylinkáři, kouzelní lékaři a míchači jedů (275) — Katalog nemocí (277) — Již staří Peruánci (280) —

HRDINOVÉ, OTROCI A FILOZOFOVÉ 283

Hippokratova vlast (285) — Přísaha asklépiovců (286) — Homérská medicína (288) — Asklépios s holí obtočenou hadem (289) — Chrámový spánek a slavnostní hry (290) — Vzor všech lékařů (292) — Hippokratovy platany (293) — Corpus Hippocraticum (294) — Řemeslník a putující lékař (296) — Iatreion (298) — Úřední lékaři a osobní lékaři (299) — Lékařská etiketa a honorář (300) — Šarlatáni, mastičkáři a „lékařky“ (302) — Druhé dějství se odehrává v Alexandrii (304) — Římané a Etruskové (305) — Dva Řekové v Římě (307) — Bezpočet odborných lékařů (309) — Lékařství „svobodným uměním“ (310) — Po studiu státní služba (311) — Lékař milionářem (313) — Bingenský poklad (315) — Začátek konce (316) —

Na okraj kapitoly „Medicína na Nilu“ 319

Bibliografie 331

Výslovnost jmen (ke kapitole V.) 332